

De Salland Deal

Gebied gaat 'collectief vergroenen'

In Salland willen de gebiedspartijen gaan samenwerken om ook de directe inkomenssteun voor boeren, de eerste pijler, eerlijker te verdelen.

Sommige boeren gaan het nieuwe Europese landbouwbeleid flink in hun portemonnee voelen. Er zijn er die er duizenden euro's per jaar op achteruit zullen gaan, of een fors deel van hun bouwland uit productie moeten nemen en inrichten als ecologische zone. Per regio zal het verschillen hoeveel boeren er hoeveel geld op achteruitgaan en of sommigen er misschien zelfs iets bij zullen winnen. Salland is in ieder geval een regio waar klappen gaan vallen. En dus werkten de gebiedspartijen een idee uit dat staatssecretaris Bleker ooit opperde: samenwerken waardoor de pijn wordt verdeeld en de natuur erop vooruitgaat.

Samenwerkingsverbanden zijn er in het landelijk gebied in alle soorten en maten. Als er Brussels geld aan te pas komt, komt dat meestal uit de tweede pijler voor plattelandbeleid.

In Salland hebben ze bedacht om juist ook een gebiedsbrede samenwerking op te zetten om de directe inkomenssteun voor de boeren, de eerste pijler, eerlijker te verdelen. Basis van het idee is de verplichting voor akkerbouwers om zeven procent van hun land in te richten als ecologische zone. Melkveehouders hoeven dat niet: Europa ziet het grasland ook al als een soort vergroening. Wel zullen de melkveehouders hun huidige toeslagrechten deels kwijtraken onder het nieuwe landbouwbeleid. En omdat deze streek toevallig veel landbouwgeld binnen haalt, zullen alle Sallandse boeren op de een of andere manier moeten gaan inleveren. Dus bedachten ze dat het wellicht mogelijk is om een gebiedsbrede invulling te geven

aan de zevenprocentnorm. Elke boer gaat in het Sallandse plan drie procent van zijn grond inrichten als groene zone. Elke boer, dus ook de melkveehouders.

Kopen en ruilen

Een projectgroep waarin het waterschap, de gemeenten, de provincie, de landbouw, landgoedeigenaren en de natuurorganisaties

samenwerken, werkte het idee verder uit tot een strategie die voor alle partijen positief uitpakt en die goed aansluit bij het huidige Europese, nationale en provinciale beleid. In dit scenario wordt de vergroeningsopgave verdeeld over drie schijven:

1. Ieder bedrijf richt een ecologische zone in op voor hem passende plekken op een procent van zijn subsidiabele landbouwgrond. Dit is verplicht voor alle bedrijven.
2. Daarnaast worden ecologische zones ingericht in het groenblauwe netwerk op een procent van de subsidiabele landbouwgrond van deelnemers aan het collectief. Dit doen de boeren dus samen. Samen betalen ze de aanleg van deze een procent op grond van de andere boeren.
3. En daarnaast zullen de landbouwers nog elementen aanleggen in het bestaande groenblauwe netwerk buiten de perceelsregistratie, ook weer voor een oppervlakte van maximaal een procent van de subsidiabele landbouwgrond.

Volgens Wimjan van der Heijden van Waterschap Groot Salland komt het erop neer dat de boeren en andere grondeigenaren bij elkaar gronden inkopen en ruilen om zodoende samen, als gebied dus, te voldoen aan de eisen van Brussel.

Uitvoeringsorganisatie

Financieel gezien is het voor ieder bedrijf interessant om te vergroenen, zo heeft een scenario-onderzoek uitgewezen. Het levert volgens de projectgroep altijd meer op dan het kost om zelf grond uit productie te nemen of via het collectief te betalen voor vergroening op andere passende plekken. Als bestaande elementen buiten de perceelsregistratie (gedeeltelijk) mee mogen tellen is het financiële voordeel nog groter, omdat deze gronden landbouwkundig gezien weinig waarde hebben.

Uiteraard heeft de organisatie van de Salland Deal nogal wat praktische voeten in aarde. Alle boeren krijgen immers, ook in het nieuwe systeem, gewoon rechtstreeks hun geld van Brussel. Dus iedereen afzonderlijk. In feite hebben ze in de Salland Deal met elkaar afgespro-

ken om dat ontvangen geld weer onderling te gaan verdelen. Om collectief te voldoen aan de vergroeningseisen zal er dus ook een organisatie moeten komen die de werving van de ecologische zones gaat verzorgen, alle ingebrachte elementen in beeld brengt en de administratieve kant regelt. Het collectief zou minimaal 10.000 ha groot moeten zijn, zodat het groenblauwe netwerk goed vorm kan krijgen en er voldoende financiële middelen voor de organisatie binnen komt. Een begrenzing kan bijvoorbeeld aansluiten bij een gemeentegrens of een regiogrens zoals Salland.

Om samen aan de zevenprocentnorm te voldoen gaat elke boer drie procent van zijn grond inrichten als groene zone. Ook de melkveehouders.

Bedenkingen

Tijdens de presentatie van het idee, op 21 mei, stonden vertegenwoordigers van de natuur, water, overheid en landbouw gebroederlijk naast elkaar. Van der Heijden: "Dat kon hier omdat we in een ander project ook al met elkaar samenwerkten. We kennen elkaar, en vertrouwen elkaar. Dat is de basis van de samenwerking." Allemaal erkennen ze dat er nog wel het nodige op het idee is af te dingen en dat nog niet alles helemaal in kannen en kruiken is. Zo is het natuurlijk nog de vraag of Brussel instemt met het idee om boeren te betalen voor de inrichting van een ecologische zone zonder dat ze deze daadwerkelijk zelf ook inrichten. De boeren zelf vrezen dat er een ingewikkelde en dure regio-organisatie opgetuigd moet worden om alles administratief goed te regelen. En de natuurorganisaties hopen vooral dat de boeren bij de selectie van in te richten gronden ook rekening houden met het feit dat natuur zoveel mogelijk op elkaar moet aansluiten en er niet overal kleine snippertjes natuur ontstaan.

Geert van Duinhoven

Het levert volgens de projectgroep altijd meer op dan het kost om zelf grond uit productie te nemen of via het collectief te betalen voor vergroening op andere passende plekken.